

Memorandum voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2018

Onderstaand manifest bevat de prioriteiten van de Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw (VHM vzw) voor de komende beleidsperiode van het gemeentebestuur van Oud-Heverlee.

1. Zorg dragen voor natuur- en landschapswaarden

Oud-Heverlee is dankzij haar ligging tussen Waver en Leuven een **erg landelijke gemeente met kostbare natuurelementen, zoals het natuurreservaat De Doode Bemde en de boscomplexen Heverleebos en Meerdaalwoud**. VHM vzw bepleit een actief beleid om dit zo te behouden in de volgende bestuursperiode.

Het Meerdaalwoud is een van de grootste bossen van het land, waarvan de randen en verbindingengebieden met andere natuurelementen en boscomplexen van cruciaal belang zijn voor de instandhouding en herintroductie van zeldzame fauna en flora.

De Doode Bemde, als erkend natuurreservaat, vormt samen met het Zilvermeer en de vijvers van Oud-Heverlee een sterke natuurwaarde in de Dijlevallei, die meer en meer verankerd raakt in het regionale landschap Dijleland.

Ook het vijvercomplex aan de Zoete Waters vormt samen met Heverleebos, de holle wegen en het bosreservaat Klein Moerassen een belangrijk natuurelement. Het is daarnaast een belangrijk recreatief oord, waardoor nauwe samenwerking tussen de verschillende partners en actoren van essentieel belang is.

Voorgaande zijn evidente natuurwaarden, maar VHM wil ook enkele andere landschappelijk waardevolle aspecten onderstrepen. Zo herbergt Oud-Heverlee waardevolle **holle wegen**. Dit zijn niet enkel belangrijke transportassen en dragers van hoge landschappelijke waarde, maar ook aangetoonde habitats van zeldzame biodiversiteit uit de bosbiotoop (zowel planten als insecten). Oud-Heverlee heeft daarnaast ook tal van zandige bermen, waarop restanten van schrale, zandige vegetaties overleven. Een adequaat bermbeheer is dan ook noodzakelijk en duidelijke communicatie over bermbeheer aan de eigenaars van de gronden van prioritair belang.

Daarnaast bepleit VHM de maatregelen voor **koesterbuursoorten** te promoten en uit te voeren. Essentieel is hierover ook voortdurend te communiceren met de bevolking en adequaat te handelen. Koestersoorten zijn ideale ambassadeurs om het algemeen thema “natuurbehoud en biodiversiteit” op een ludieke manier aan de inwoners over te brengen.

Ook is een goede communicatie met de lokale natuurverenigingen en lokale acties, zoals de paddenoverzetactie, van groot belang om informatie te verkrijgen en uit te wisselen over waardevolle natuurelementen en samen naar een goed beheer te zoeken om deze waardevolle habitats in hun glorie te herstellen of te vrijwaren.

Naar de bevolking toe is het waardevol om een stuk braakliggende grond in de tuin te promoten, een volledige stop in te voeren van gebruik van insecticiden, fungiciden en herbiciden en alternatieven te promoten

2. Woonbeleid, open ruimte en ruimtelijke planning

Vlaanderen komt steeds meer in de ban van de 'betonstop'. Dit houdt in de kernen te versterken en de **inname van open ruimte tegen te gaan** (onder meer aan de randen van de kernen) of zelfs **terug te dringen**.

De lokale overheden hebben daarvoor een nieuw instrument, namelijk de verhandelbare bouwrechten. VHM vzw wil ten sterkste vragen gebruik te maken van dit instrument, bv. tijdens herinrichtingen van de dorpskern van Blanden, Vaalbeek, Sint-Joris Weert, Haasrode en Oud-Heverlee en ook ruimte te voorzien voor het inperken van bouwrechten aan de randen van de kernen. Enkel zo kunnen we in de open ruimte verbindingen tussen natuurelementen behouden en van de drie dorpskernen leefbare gehelen maken.

De grote gebouwen in de gemeente vragen om bijzondere aandacht. Deze kunnen, mits zorg en aandacht voor het bestaande patrimonium, bewoond worden door meerdere gezinnen. Als voorbeeld verwijzen we naar het RUP meergezinswoningen, zoals in de gemeente Bertem, waarin de echte dorpskernen en zones van verdichting zijn afgebakend.

Dit mag echter niet een adequaat beleid inzake landbouwgebouwen in de weg staan. Ondanks het beperkte aantal landbouwers in de gemeente, verrijzen er nog steeds nieuwe, grote, quasi-industriële gebouwen in het landbouwgebied. Dit dient maximaal tegen gegaan te worden.

3. Integraal waterbeleid

De gemeente wordt doorsneden door diverse beken, leigrachten en de rivier de Dijle. Hier zijn diverse actoren bij betrokken. Zo heeft ook de gemeente instrumenten om integraal waterbeleid toe te passen en zo de waterkwaliteit en -kwantiteit op orde te krijgen. VHM vzw weet dat de gemeente Oud-Heverlee al ernstige inspanningen leverde om de Molenbeek en leigracht in Sint Joris Weert te saneren, onder andere door het **rioleringsplan**.

We hopen dat het nieuwe gemeentebestuur op de ingeslagen weg verder gaat en specifiek de resterende plekken van puntvervuiling naar onze waterlopen aan kan pakken. Ook het afkoppelen van grote verharde oppervlakten is een aandachtspunt.

VHM vzw pleit voor degelijk onderhoud aan de openbare bronnen, de bestendiging van de controles op waterzuiverheid en samenwerking met de natuurvereniging aan nieuwe projecten, bijvoorbeeld het opnieuw openstellen van de bron Pier Slot in SJW

4. Natuur maakt jouw gemeente klimaat robuust

Klimaatverandering is een van dé grote uitdagingen waarmee we de komende decennia te kampen hebben. Steden en gemeenten zullen zich moeten aanpassen aan veranderende weerfenomenen zoals extremere regenbuien, hittegolven en langere periodes van droogte. Samenwerken met de natuur is niet alleen de meest effectieve, maar op lange termijn vaak de goedkoopste oplossing om ons aan te passen. Door bijvoorbeeld groenblauwe aders door te trekken tot in het hart van dorpen en woonkernen, vangen we overtollig water op en bieden we verkoeling. De Vlaamse overheid roept - in het Witboek Beleidsplan Ruimte - gemeenten op om actief werk te maken van deze groenblauwe verbindingen. Bovendien bieden deze natuurlijke oplossingen ook kansen op vlak van leefmilieu, gezondheid, recreatie en biodiversiteit.

Concrete acties :

- Zorg voor een 'klimaatreflex' bij de aanvang van elk ruimtelijk project: ga bij elk project na hoe natuur ingeschakeld kan worden als klimaatbuffer. Dit over alle gemeentelijke diensten heen.
- Geef het goede voorbeeld en richt de eigen instellingen en openbaar domein klimaat robuust in door het hergebruik van regenwater, de aanleg van parken en groenzones, minimaliseren van verharding, keuze voor waterdoorlatende materialen, inzetten op infiltratie, het plaatsen van groendaken en gevelgroen, etc.
- groentoets/biodiversiteitstoets voor grotere projecten (zie www.biodiversiteitstoets.be): nagaan van impact van bouwprojecten, op de woonkwaliteit en groenwaarde bij overige bouwprojecten: hierbij moet de stelregel zijn dat groene **ruimte in totaal moet behouden** blijven en dat de verdichting geen schade toebrengt aan ecologische waarde en woonkwaliteit van de omwonenden.
- Stimuleer en ondersteun burgers om hun (school)buurt of tuin klimaat robuust in te richten. <https://www.natuurpunt.be/pagina/maak-van-je-tuin-een-natuurgebied>

5. Steun terreinbeheerders om hun doelstellingen waar te maken

Actueel zorgt Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw (samen met Natuurpunt) in Oud-Heverlee voor een grote bijdrage aan de aankoop en het behoud van waardevolle landschappen en natuurgebieden. Daarnaast zorgen we ook voor openstelling van deze gebieden, gegidste wandelingen en natuur-en milieueducatie.

De gemeente ondersteunt dit beheer via bijkomende subsidies en logistieke ondersteuning. Om het beheer van deze waardevolle en drukbezochte gebieden te bestendigen, is voortzetting en verhoging van deze ondersteuning essentieel.

- Voorzie subsidies voor de aankoop, inrichting, ontsluiting en beheer van de Doode Bemde door natuurvereniging VHM vzw, alsook andere waardevolle gronden met zeldzame natuurelement en voor andere projecten in de natuur-en boscomplexen van Oud-Heverlee

- Zorg voor een ambitieus beheer van de eigen gronden. Doe dat in overleg met de natuurvrijwilligersverenigingen.

Voorzie coördinatie en steun voor partners van Europese projecten en andere samenwerkingsverbanden

In het bijzonder wenden we de steun aan voor een hoogwaardig recreatie-aanbod , maar dit kan niet ten koste gaan van de natuurwaarden (i.e. versnippering, verstoring).

Daarnaast vragen we aandacht voor de continue vraag naar een fietspad langsheen de spoorweg. Dit is ecologisch (en ook technisch) niet verantwoord, net het rustige deel van de Doode Bemde wordt daarmee ontsloten en waardevol habitatgebied verstoord. (Zie bijlage)

Een ander aandachtspunt is de vraag om te kajakken in natuureservaat De Doode Bemde, terwijl de dieren, de bermen en het waterleven erdoor verstoord worden. Daarom vragen we steun in dit debat. Laten we samen kiezen voor de natuur en met alle partners de recreatie afstemmen op wat mogelijk is zonder de natuur te verstoren.

6. Oud-Heverlee is geen eiland, maar het puzzelstuk van het Dijleland

Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw zet zich al jaren in voor een regionaal landschap Dijleland. We vragen dat de gemeente dit ook doet De regionale landschaps- en natuurbelangen worden op een voetstuk geplaatst en ten volle ondersteund, waardoor ook de lokale bewoners profiteren van de natuurelementen en zeker ook de gemeente een aangename uitstraling krijgt.

In het recente natuur-denken met robuuste klimaatbuffers komen steeds grotere natuurgebieden voor. In het Dijleland kan dit vorm krijgen in een natuurpark, waarvan de modaliteiten nog moeten omschreven worden. Conceptueel kan alvast gemeld worden dat in het Dijleland meer dan 9.000 ha natuurgebied (bestemming) aanwezig is (drempel is 5000 ha), dat dit gemiddeld 25% van de totale oppervlakte inneemt, 75% van dit natuurgebied beheerd is en dat bijna 80% ook Europees beschermd is. Voldoende natuurweefsel om dit ook als één geheel in de wereld te zetten. We vragen alvast aan alle nieuwe coalities om dit idee te steunen en verder te ontwikkelen, zodat een 'next level' nationaal park Dijleland kan ontstaan.

De voorzitter van VHM vzw

Marc Artois